

A MAGYAR NYELV TITKAIBÓL

EGYEZŐ MAGYAR-ANGOL SZAVAK

Az egyező magyar-angol szavak gyűjtése kisebb-nagyobb megszakításokkal tulajdonképpen 200 év óta zajlik. A rokonság felfedezői között elsőként említendő Berzsényi Dániel és Czuczor Gergely. Az 1800-as évek első felében ugyanis még ismert volt a magyar és az angol nyelv mélyreható kapcsolata, csak aztán más szelek kezdtek fújni és fújnak mindmáig... 750 egyező szó bizonyítással együtt *Az angol szókincs magyar szemmel* című könyvben került először egybegyűjtve a nagyközönség elé (Fríg Kiadó, 2007). Alább ebből a szövegtől látunk úgy 400 szavas mutatványt ízelítőnek. Ha egy-egy szónál netán magyarázatot igényel az olvasó, a fent említett könyvben megtalálja. (Az egyeztetett szavak száma most már 1200 körül jár.)

Tudom, a fent leírtak jelenleg meglepőnek tűnhetnek, de ma már az is látható, hogy az egyezés még annál is sokkal nagyobb, mint amekkora csupán a szövegből kitűnik. Hiszen még mindig lehetne írni akár kis meséket, verseket is, melyek az eltelt idő ellenére ugyanazok magyarul is és angolul is. Ezek esetében csupán a kiejtést kell angolosra, illetve magyarosra venni. Általában véve az eltérést az adja, hogy 1) az angol mondat szerkesztés sokkal kötöttebb, gépiesebb, mint a magyar, 2) az angol szavak jó része többé-kevésbé roncsolódott már. Például *wrong* a *rong* (mint *rongált*) gyökkel azonos, de *rong* (angolosan ejtve: *wrong*) azért lágyan ejtve maga a *rongy* szó is.

A fenti állítások bizonyítására minden külön magyarázat nélkül öt példamondatot mutatok alább. Csupán a hanghiányt jelzem pirossal, s megjegyzem, hogy az angol **is** nem létige, hanem a magyar **az** mutató névmással azonos. A tévedés a felcserélhetőség miatt keletkezett, ami jól látszik az azonos jelentésű „sok oka **van**” és a „sok **az** oka” magyar mondatokból.

Az alábbi mondatpárok azonosságát fölötti vitának pedig azért nincs helye, mert e párok egymás tükörfordításai, ennek ellenére egyaránt ugyanazok a szavak szerepelnek bennük, s egyúttal e mondatok érthetők magyarul is, angolul is:

Mary is mere muck. Mari az merő mocsk.	Peter is languid. Péter az lankadt.	Does Peter sing? He does. Tesz Péter zeng? (H)ő tesz.
What does he? Peter choose w are. Mít tesz h ő? Péter húz áru.	Peter mends the w rong mantle. Péter mentez (a) r ong(ált) mente.	

Még egy példa az angol kifejezés egyszerűsödésére is, mintának az olvasó esetleg további önálló elemzéshez:

Ivan all night add. Iván álló nyugt ad.
--

Azaz „Iván álló éjszaka összead”.

Itt tehát szó sincs szavak ide-oda kölcsönzéséről. Egy magyarázat lehetséges: valaha – történelmi léptékekkel mérve nem is olyan régen –, egy nyelv volt az angol és a magyar. Az ő: Európa, s főként a Kárpát-medence ősnyelve. A történészek adósaink a magyarázattal. (Természetesen kölcsönzésre is van sok példa, sőt, madárláttára is. Ez utóbbira példa a *bacon* szó. E szó a *Bakony* szóval azonos – *bakonyi szalonna!* – s most visszatért *bacon* kiejtéssel. Ez tehát egy madárláttá szavunk.)

MAGYAR-ANGOL SZÓEGYEZTETŐ KISSZÓTÁR:

Jelzések:

szó eleji felhúzott kis betű: csupán kiejtést díszítő hang, pl. ^frounce | ránc
angol szó belsejében lévő dőlt betű: csupán kiejtést díszítő hang, pl. bu/bous | búbos

add ad (hozzá)	bay pej
added adott	be- be, pl. befog=befog(!): beködösít, elködösít, avagy besut=besüt, azaz belő: az angolban lerészegít
addende adandó	beak bök [csőr, kampós orr]
age agg, valójában ó-ag, ahol ó régít jelent	beat bot (ige!, mint fut, süt stb.), b-vesztéssel: üt
alive eleve(n) [élő]	befall behull (hull h-f: fall)
all áll: egész, teljes, pl. álló nap = teljes nap	befoul befül: bemocskol, → foul = fül valójában bűdösít jelentésű; a fül ige, s úgy képzett, mint pl. a tol, szól, fél szavak
all-night áll(ó) nyugt: álló éjszaka	begird bekerít, ugyanis gr a ker szóval azonos
allotee (vkit meg-)illető	ben ben(n), bent, pl. ‘ben the hause’: ‘ben a ház’=(benn) a házban
alt- (mint alter) át (lásd: out), a régies ált(al) szóból, az angolban át-alakít, át-alakul stb. érteményű	besot besüt, azaz belő: leitat, lerészegít
amaz(e) ámoz [ámít, ámo/-ít], az ám, bám gyökből	beware bevár: őrizkedik, tartózkodik
amazed ámozott: elámított	bidon bödön (bármilyen dudorudó oldalú edény, ui. a bid, böd a bögy szóval azonos)
-an, -ian főnév és melléknév képző, pl. irány, silány	biff piff, puff: pofon
anger inger	b/ack fek(ete), a magyarban még: fak(ó), vak ^b lare lár(ma)
any annyi	^b laze láz: tűz, forróság
as ősz	^b lock lak(at)
babe baba	boom bum [dörgés, dörög]
babysh babás	bong bong [zengő hang]
bag bögy, bugyor	boo-boo bibi [bibi, apró hiba]
baggy „buggyi”: buggyos	bow bó, bő (íves alakú)
balance billenc(s), érts: ami egyensúlyozódik	bowel bévül, bél, bel
bale baj (bal és baj a magyarban ugyanaz, pl. baleset: bajeset)	bouffant pöffent, pöffedt [kidudorodó, bő, kidagadó]
ba/k bak: akadály	bough bog, bok, mint boglya, bokor [faág, gally]
bar- bőr	bothie bódé, budi
bare póre, valójában ‘bőre’, azaz pucér, pl. barefoot = bőrláb, azaz mezítláb	boy bojtár (a boly szóból, miből: bolyong,
barge bárka [dereglye]	
bark bárka [sajka]	
bat bot	
bau/k bak, mint fűrészbak	

bojtár ugyanis kódorgót, bolyongót jelent,
csak áttételes jelentése a „fű”)

bowel | bévül (bel, bél)

^brass | réz, valójában rós (rőt): piros, vörös

^breach | rés

bristle | borosta

brown | barna, hangátvetéssel (valójában
‘pírnye’, a pír szóból)

brownish | barnás

bubo | búb

buck | bak (őzbak)

bug | bog(ár)

bu/bar | bubor, ebből pl. a buborka,
hangvesztéssel uborka, de a bibircsók szó is

bu/b field | búb föld, azaz hagymaföld

bu/bous | búbos

bu/ge | buga

bu/k | bak, mint fűrészbak

bull | a bival v-nélküli párja (ilyen pár pl.: zúr-
zavar, zár-závár, csúr-csavar, csévé). Bival
v-f váltással: buffal(o)

bump | bömb (bömböl: mély hangot ad ki) [pl.
bölömbika bömbölése]

buoy | bója

bush | boz(ót)

chase | húz: huzagolás, rovátkolás

captor | kaptár (elkapó-tár)

care | kár (baj)

catch- | kacs (pl. szőlőkacs) [megragad,
beleakad, elkapás]

chap | kop

chaste | tiszta

chaze | húz

cheap | csip(et) [olcsó]

cheaper | csappan (csökken)

chide | szid (megró)

child (ejtsd: csájd) | család = gyerek, ugyanis
ha valaki megkérdez egy vidékit, hogy hány
gyereke van, ezt mondja: négy családom
van; a gyök a csel-elkvő gyökével egyezik

chimney | kémény, a régi angolban: kemin

chimney sweeper | kéményseprő

chink | cseng

chip | chip (csip-ogás)

chirp | csirip

chirper | csiriper, azaz csiripelő

chirr | cserr(egés), csiripelés

chirrup | csirip

chisel | csiszál

chit-chat | csit-csat

choir | kör = kar (mint ének*kar*, dalkör)

choose | húz (választ)

chop | csap

chuff | zsúf

chump | tömb

chunk | csonk (tönk, s-sel: sonk-a)

chut | csit!

church | kerek (német kirke), ugyanis a régi
templomok kör alakúak voltak

claver | csever(észés), csevely

clean | csin, mint csinált, kimódolt

clench | kilincs

clew | csav, csév (pl. csavar, csévé), mint
tekert forma: cső

clip | csip(esz)

closely | közel lévő: szorosan egymás mellett,
összezsúfolva

closeish | közes: elég közeli

clomp | kolomp(ol)

clot | köt: megkeményedik, összeáll, pl. a
cement is, ragasztó is köt, megköt,
összeragad

clump | compó: csomó, comb

clutch | kulcs (miközben → clench= kilincs)

coach | kocsi

coat | köt, mint felkötött valami [gatya], a
magyarban: köt-ény (köteny)

cock | kak(as)

copy | kép

corso | körző, ahol körözhetni

cough | köhög

coughing | köhing (az -ing a magyarban: -ing,
-ong, -öng)

court | kert

croaker | krák(ogó), „kráker”

cup | kupa

curl | körl [körlő, kunkorodó]
 cyclo | körbe forduló, e szó a csukló
 damp | tomp [pl. tomp-ít]
 dance | **tánc**, a tán gyökből, miből a **tántorog**,
 ténfereg szó is
 dart1 | dárd(a) [dobonyíl, fulánk]
 dart2 | tart (vhová), tört(et)
 dear | drága (régies: derága), a gyök der, ebből
 a derék (jó, jeles, tökéletes) szó is
 deed | tett, mint cselekedet (t=d)
 desk | deszk(a)
 did | tett (t=d)
 dig | dik(ics)
 does | tesz (t=d)
 door | tár(uló) [ajtó]
 dura-, dure | tűr, tűrő, tartó (sokáig tartó)
 durum | türem, ma a magyarban l
 vendéghanggal: türelm: tűrés, kitartás
 eat | ét
 elope | e'lopa: megszökteti a menyasszonyt
 even | az eny, mint enyész v-s párja, mint pl.
 zaj-zsivaj
 fall | hull (h=f)
 falling | hullong (h=f)
 fallow | hulló (h=f)
 far | a fáraszt, fárad, fáradozik gyökével
 azonos: messze, valódi értelme: forgolódás
 fault | folt (mint hiba, szégyenfolt)
 field | föld
 fine | fin(om)
^flaff | leff, liff, mint leffen, liffeg
^flag | lóg
^flank | lank, mint lankadó: lágyék, langy
 flask | flaska, flaskó:
^fling | leng
 flow | foly (folyó régiesen: folou, → follow)
 flute | flóte, a fujera, hangátvetéssel: furulya
 szóból alakult át
 fold | folt (spanyol falta, lengyel, cseh fald)
 follow | folyó, az angolban: követés, végső
 soron folyás, folytatás
 foul | fül (füll-edt)

^fragile | „rogyoló”, rogyanó: törékeny
^frakas | rikács
^frame | ráma
^fray | roj(t)
 fresh | friss, a gyök für, mint fürge, de a gyors
 mozgású fürj is innen kapta a nevét,
 továbbá mint üdítő, frissítő pedig: fürdő
 freshen | frissen (-en pl. hessen) [hüvösödik,
 felfrissül, frissít]
^frigid | rigid: hangátvetéssel lett a rideg szóból
^frit | rett, mint retten
 frog | b-f: brek, de a b csak díszítő hang,
 vagyis ^brekeg = rekeg, mert rekedtes a
 hangja
^frounce | ránc
 fuff | puff, pöf [pöffenés, pöfögés]
 garden | kert, „kerten” (gard=kert)
 gaga | gügye, gyagya
 gargle | gurgulázás (“görgörözés”)
 gate | gát [kapu] (eredeti jelentése ugyanis:
 ‘fedez’, ‘óv’, azaz gátol)
 gee! | gyí!
 glob | göb
 globe | göb, gö(m)b, végül is a globe szóval
 azonos a göbe szó
 glow | gyú
 gobbet | göbet: gömböcske, gombóc
 gowk | kakukk
^grab | rab(ol)
^graph | rov, vagyis grafika = rovika
^gravamen | rovomány, azaz felrótt valami, ami
 az angolban: panasz; a hibát mi is felrójuk
 annak, aki elköveti
^graver | „rover” (aki ró): vésnök, de e szóval
 azonos a rovar szó is, ugyanis rója a fát, pl.
 a szú; e megnevezéssel egyező jellegű az
 angol bug, magyar bogár szó: mert bog
 alakú
^groover | ugyanaz, mint a → ^graver = vésnök,
 rovar szó; ezzel a kiejtéssel az angolban
 bányászt jelent
^groved | rovo**tt**, rovátkolt
 guano | ganaj

hah | hah, ah
 hair | haj, r-j átmenetre példa: hurrá-hajrá
 hame | hám: hám(iga)
 haranque | harang, ugyanis jelentése: erős hang
 (hars), harang mintegy: harsogó, angol
 jelentése: szónoklat, beszéd
 harsh | hars
 heap | hup(a)
 heat, het | 'hőt' h-f változata: fűt; hőt ugyanis
 ugyanúgy ige, mint a fut, lát, süt; v-s párja:
 hevít; angol jelentése még több egyéb
 áttételes jelentés mellett: tűzbe hoz, láz, hév
 heated | „hőtött”, h-f: fűtött
 herd | horda (a csorda szóból)
 het | hevített, → heat
 hey | hej!, hé!
 hicccough | hukk és köhög összetétele
^hinge | ingó (ide-oda mozgó), mint pl. inga
 hip | hip-hop
 hoard | hord [felhalmoz, összegyűjt]
 hoarse | hars, horzs [rekedt, érdes]
 hoax | haz(udás) [megtévesztés], z>x: mint
 lax-laza, lax-lazac
 hogback | hegybak (hegy+bak: hegyhát; valaki
 hátán átugrani: bakugrás)
 hoick | hökk, hőkölés [rántás, lökés]
 hoist | húz-t: ami húz
 holm | halom (ami kiemelkedik), az angolba
 sziget
 hood | fed, csak f-h változás történt; pl. hodály
 és fedél hangtanilag ugyanaz a szó
 hop | hop, hopsza [ugrás, szökés]
 horde | horda, a csorda szóból
 hot | „hőt”, azaz forró, → heat
 house | ház
 how | he, he?, a hogy rövidített alakja [hogy,
 hogyan?]
 how-how | höhö, haha
 hoy | hej
 hoy | hajó
 huge | hág (magasra) [óriási, hatalmas]
 hum1 | ham(is) [hamiskodás]

hum2 | hüm [hümmög, zümmög]
 hump | hömp, hup(a) [púp, kinövés]
 humpback | hömp-, hupahát: púp, → hump, →
 hogback
 hurt | sért (h-s csere, mint pl. a hápog sáporog
 szóban is)
 idiot | idé(t)len); a szó jelentése valójában: idő
 előtti, azaz nem érett, éretlen
 job | a rob(ot) r-j változata
 -ish | -es, -os, pl. lumpish=lompos
 jam | gyöm (mint gyömszölt, csömszölt),
 régi magyar dsam(ál)=összevegyít,
 kotyvaszt
 keek | kuk, mint kukucsakál
 keep | kap, elkap [fog, tart]
 kettle | katlan [kis üst]
 kid | gid(a) [gyerek]
 knot | köt, csomóz
 knuckle | „csukle”, azaz csukló: az angolban:
 gömbcsukló
 kukri | kunkori [görbe kés]
 lake | lák (székely szó: tó, mocsár)
 lamina | lem(ez)
 languid | lankadt
 lap | lap [lebernyeg, szoknya eleje]
 lath | lécs
 lava | lev (mint leves), lé, innen a láva jelentés
 lave | lev (mint leves), lé [mos, áztat, öntöz]
 laver | lavór, a lev (mint leves), lé gyökből
 [mosdóüst, rézmedence]
 lazy | laza, lazsa, léz(engő)
 leach | locs
 leaf | lev(él)
 leak | lécs
 lean | lany(h) [lejtő, lejt (le-ít): hajol]
 lenc | lencse (laposat jelent: le-en-cs)
 limp | lomp [petyhüdt, lógó]
 loaf | lóf(rálás) [csatangolás, kószálás]
 lobe | lóba, lóbálódó, lebeny
 loch | luk
 lock | lak(at)
 loose | laza

low | le
 lumpish | lompos
 lush₁ | lés, leves [nedvdús]
 lush₂ | lés, leves [részeg, értsd: elázott]
 mackle | mocsk
 mant/e | mente
 mar | mar, mint megmar, szétmar [elront, tönkretesz]
 meadow | mező (rég Magyarban: mezew), eredetileg térközt jelent, innen a Mezopotámia szó is, mely tehát: Mezőpotámia is lehetne
 meander | vándor (v-m)
 mellow | máló (puha, érett)
 mend | ment (t-d) [javít, segít]
 mere | merő (csupa, pl. merő lucskok=csupa lucskok)
 morose | morc, a szó eredeti alakja: marós, moros
 motor | motor, a mat, mot (mint matat, motoszkál) gyökből, miből pl. a motoring>motring (feltekert fonál) szó is
 motile | motola (valójában 'motora')
 muck | mocsk
 muckheap | mocskhup(a) [trágyadomb, ganéjdomb]
 mush | mos(lék) [kása, pempő]
 nag | nyűg
 naugh(t) | nyűg
 near | -nál (l-r): közel, mellett
 neck | nyak
 night | nyugt [est, éjszaka]
 niggle | nyűgl(-ődés) [bosszankodás]
 now | no, nos [na, nos, most már]
 o/d | ód, mint ódon
 o/den | ódon
 on | -on, -en, -ön
 ooh | ah!
 oops | opsz, hopsz, hoppá
 ooze | áz (pl. ázalék) [iszap, sár, csepeg]
 out | át, túl
 own | ön: saját

pair | pár
 papulous | púpolós [hólyagos]
 parch | perzs [perzsel, éget], Magyarban ez a pörc szó
 parched | 'perzsett' [elszáradt, száradt]
 park | berek: b-p váltás, s a második magánhangzó kiesett
 part | párt
 partizan | portyáz(ány), partiz=portyáz
 path | bet(eg) [szenvedő], a bág, régiesen bád az alapszó (pl. bágyadt)
 pathic | beteg
 peck | pöck, pöcök
 peckish | pöckös, azaz bökös [zsémbes]
 pick | pöck [csákány, fogpiszkáló]
 piece | pici [kis darab, rész]
 pike | böke: lándzsa, dárda
 piss | pisi
 pist | piszt!
 splash | placs, pocs
 pong | fíng (f-p) [bűz, szag]
 pooh | piha!
 poop | pup(ák) [tökfilkó]
 poor | pór
 poorhouse | pórház (azaz szegényház)
 poorish | póros
 posh | pos(vány), pocs
 puff | pöf, pöfékel
 puffed | puffadt, puffad
 rav(ine) | rév
 red | rőt
 reddish | rőtes
 redneck | rőtnyak [faragatlan, bunkó], bizonyára parasztot értettek ez alatt
 reek | rak(ás)
 refresh | ráfriss(-ítés) [felfrissítés]
 rent | árenda hangvesztéssel: árenda, az 'áron ada' oly féle összevonása, mint pl. kegyelmed>kend
 ret | roth(ad)
 rim | ráma
 riot | riad(alom)

rip | rep
 rob | rab(ol)
 rock | rög
 rod | rúd
 rouse | ráz
 rue | rí
 sack | szák, zsák(mány)
 sail | szél
 sap | szip, pl. szippant [szív]
 saw | szó, angolban: példabeszéd, közmondás
 scoff | csúf
 sconce | sánc
 serene | szerény
 shawl | sál
 shell | hél (hély, az s díszítő előhang)
 sheen | szín [fényes, ragyogó], ez a szén szó is,
 a német schön ugyan-csak (fényes,
 ragyogó)
 shine | lásd: sheen
 sip | szip, mint szippant, az angolban: kiszív,
 kortyintás (szív>sziph>szip)
 siphon | 1) „szívony”: szivornya (sz-t: tivor-
 nya), 2) szívócső
 sipper | „szipper” (szipp-er), azaz szippantó:
 szalmaszál, szürcsölgető ember
 so | szó, szóval (szó ami szó)
 solid | szelid
 sop | szop, angolban: felszív, mártogat, átítat;
 innen ered a saft szó: felmártogatható,
 felítatható, szoppantatható valami
 soul | szél (szellem)
 soug | sűg, értsd: susog
 Spott-y | pötty-ös
 stain | szenny
 stellar | csillár (gyöke azonos a csillog, csillag
 gyökével)
 stick | csök, pl. bikacsök, a bika hímvesszeje
 [bot, husáng, fűtykös]
 still | csill, mint csillapít [csillapít, csillapított,
 csences, nyugodt]
 swamp | zsomb(ék)
 sweat₁ | szít (mint pl. parazsat), innen az izzad,

megizzaszt jelentés; pl. sweat aut = szít át,
 azaz átszít: izzasztással gyógyít
 sweat₂ | szítt, mint szívott, kiszívott
 sweated | szított, ahol a szí - szív a gyök (mint
 ló - lov), ugyanis szított = szivatott; értsd:
 kiszívott, kiszipolyozott
 sweep | söp, mint söpör, söprés
 swing | suhing (leng), pl. swing-frame =
 suhing-ráma: lengőkeret
 swoop | zsup, mint zsupsz [lecsapás]
 swoosh | huss
 tag | tag
 tare | tára
 tear | tör
 thaw | tó (olvadás), a to, tá gyök jelentése:
 szét, elfele: ezt teszi a jég, a hó, ha meleg
 lesz
 thee | te, téged
 tump | domb, de t-vel: pl. tomp-or
 tusk | tusk, túske
 wall | fal, avagy fell (pl. fellengzős, felláció,
 fallosz)
 wander(ing) | vándor(lás)
 wane | vány, mint mint ványadt
 ware | várj!: vigyázat, óvakodj (pl. → beware
 = bevár: óvakodik)
 waste | veszte > puszta (pusztult)
 wasted | vesztett, értsd: elveszejtett,
 elpusztított
 woe | bú
 whop | hupp, hupálás
 whoosh | huss!, hess!
 zikzak | cikcak